

Motion till riksdagen

1986/87:Ub95

Lennart Andersson m. fl. (s)

Fortsatt decentralisering inom högskolan
(prop. 1986/87:127)

Regeringen föreslår i proposition 1986/87:127 att regionstyrelserna upphör fr. o. m. den 1 juli 1988. Medlen från det s. k. LIE-anslaget anvisas fr. o. m. budgetåret 1988/89 direkt till högskoleenheterna, varvid resp. högskolestyrelse skall ansvara för all statlig högskoleutbildning inom det eller de län där högskolan är lokaliserad.

Föredraganden förutsätter att "vid en avveckling av det nuvarande fasta regionala samarbetet" bör olika åtgärder vidtas för att bibehålla och vidareutveckla samverkan mellan högskoleenheter t. ex. genom samverkanskonferenser. I vissa fall kan det vara lämpligt att regeringen initierar utredningsverksamhet där medverkan från en eller flera högskoleenheter eller länsstyrelser förutsätts. Formerna härför bör kunna variera från fall till fall. För Gotlands del föreslås att högskolorna i Stockholm får i uppdrag att svara för utbildningen där och att universitetet i Stockholm skall upprätta en permanent högskoleverksamhet i Visby.

Enligt vår uppfattning kan detta förslag allvarligt motverka eller omintetgöra den decentralisering av högskoleutbildningen i Stockholms och Gotlands län som regionstyrelsen i Stockholm under lång tid och med framgång verkat för.

Regionstyrelsen har arbetat för att högskolekurser från universitet, tekniska högskolan, högskolan för lärarutbildning, dramatiska institutet och vårdhögskolan i ökande omfattning förlagts till några av kommunerna i Stockholms län och till Gotland.

I dessa kommuner finns nu ett stort intresse och engagemang för högskoleutbildning. Regionstyrelsen har bl. a. fastställt att kurser skall förläggas till vissa stödjepunkter, nämligen Norrtälje, Sigtuna, Haninge, Södertälje och Gotland. Arbetet har bedrivits så att de berörda kommunerna, ofta i samverkan med grannkommuner och efter kontakt med bl. a. det lokala näringslivet, lämnat in önskemål till regionstyrelsen om vilka kurser man prioriterar. Regionstyrelsen har varje år fastställt en minimiram som anger minsta antal kurser som varje högskola skall förlägga externt, till de berörda kommunerna. Även om inte alltid kommunernas önskemål kunnat tillgodoses fullt ut har ändå antalet kurser ökat märkbart, från 189 kurspoäng 1983 till 295 kurspoäng 1987. Det är inte så att högskolorna självmant strävat efter att decentralisera kurser, som propositionstexten kan ge intryck av. Regionstyrelsen har hela tiden varit den pådrivande faktorn. I regeringens förslag finns inte tillräckliga garantier för att detta av kommunerna och näringslivet mycket uppskattade arbete skall fullföljas.

Regionstyrelsen har också initierat ett arbete med lokala ingenjörsskolor i Haninge/Nynäshamn, Huddinge och Södertälje. Lokala ingenjörsskoleråd med företrädare för bl. a. näringslivet har bildats; olika profilområden har utvecklats. Det lokala näringslivet fäster stor vikt vid de nya samverkansformerna. Samtliga kommuner har också hos regeringen och hos regionstyrelsen anhållit om att få medel för att med tekniska högskolan som huvudman få högskolekurser som bygger på tekniskt gymnasium.

Vidare har regionstyrelsen tillsammans med högskolan för lärarutbildning och Södertälje kommun undersökt om yrkeslärarutbildningen kan omlokaliseras till kommunen. Arbetet har bl. a. resulterat i att HLS styrelse uttalat sig för en sådan förläggning, om den kan förenas med ett fort- och vidareutbildningscentrum i kommunen. Arbetet fortgår.

En annan arbetsgrupp som regionstyrelsen tillsatt och där bl. a. länsstyrelsen, universitetet och näringslivet är företrädare, undersöker möjligheterna att mer systematiskt förlägga universitetskurser till Haninge/Nynäshamn, Huddinge och Södertälje och också att omlokalisera universitetsutbildning mer permanent till dessa kommuner.

Regionstyrelsen föreslår dessutom i sin anslagsframställning att regeringen ger byggnadsstyrelsen i uppdrag att i en förstudie undersöka huruvida HLS, som har en bekymmersam lokalsituation och en mycket utspridd lokalisering, kan omlokaliseras, t. ex. till Södertälje. I förstudien bör också ingå de förslag som väckts i motioner till årets riksmöte om omlokalisering av någon eller några konstnärliga högskolor till kommuner på Södertörn.

På Gotland finns sedan hösten 1986 Utvecklingscentrum Gotland i lokaler som tidigare använts av förskollärarutbildningen. Verksamheten har tillkommit som en följd av både regionstyrelsens olika utredningar och regeringens uppdrag till SIND att föreslå åtgärder för att utveckla det gotländska näringslivet. Regionstyrelsen fattade redan hösten 1985 ett principbeslut om att under en femårsperiod avsätta LIE-medel för att olika högskolor i Stockholm skulle kunna ge högskolekurser där.

Det arbete som här beskrivits är av stor betydelse både för näringslivets utveckling och för att bryta de regionala obalanser som råder. Vår uppfattning är att olika samhällssektorer måste samverka bättre för att långsiktiga och konkreta resultat skall uppnås. Regionstyrelsen i Stockholms högskoleregion har verkat för regionala strukturförändringar när det gäller högskoleutbildning och utbildningslokalisering. Vi finner inte tillräckliga garantier i propositionstexten för att arbetet skall drivas vidare.

Ett alternativ kunde därför vara att regionstyrelsen i Stockholms högskoleregion får vara kvar, även om andra regionstyrelser avvecklas.

Ett annat alternativ är att en Södertörnsdelegation utses av regeringen. I denna bör ingå riksdagsledamöter och företrädare för de berörda kommunerna. Delegationens uppgift bör vara att fortsätta arbetet med decentralisering och omlokalisering av högskoleutbildning i Stockholms län. Till delegationen bör delar av regionstyrelsens nuvarande kansli knytas. På sikt skulle denna delegation även kunna ges andra arbetsuppgifter syftande till att åstadkomma en bättre inomregional balans i Stockholms län.

Hemställan

Mot. 1986/87

Uh95

Med hänvisning till den ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en särskild organisation för handläggning av högskoleutbildningar m. m. i Stockholms län i form av en särskild Södertörnsdelegation med den sammansättning och de arbetsuppgifter som ovan angivits.

Stockholm den 21 april 1987

Lennart Andersson (s)

Anita Johansson (s)

Margareta Palmqvist (s)

Björn Ericson (s)

Hans-Eric Andersson (s)